

Om Familierne Munch og Rasch

Uddrag fra:

Efterretninger om Rönninge og Rolfsted Sogne

Af: Johan Christopher Bendz Odense 1820

12.

Johan Caspar Rasch, Landstingshører i Fyen og Kancellieassessor; men siden Justitsraad, kjøbte 1734 Rönningesøgaard af foranførte Geheimeraad Schestedt²⁾. Han var født i Nykøbing paa Falster 1694, hvor hans Farer Mag. Hans Rasch var residerende Kapellan, hans Moder hedte Frederiche Amalia Wichmann. Hans Slægtregister tilligemed Oprindelsen til hans Tilnavn Rasch vil jeg ikke her anføre, eftersom samme findes udførlig i Blochs Fyenske Geistligheds Historie, i hans Broders Professor Peder Raschs Levnetshistorie. Han havde været Student. Han byggede i Aaret 1757 den grundmurede Glei

¹⁾ N. Seegaards Archiv.

²⁾ N. Seegaards Archiv.

af Stuebygningen paa R. Søegaard, hvis længde gaaer fra Østen til Vesten, og forsøgte Godset med et Par Gaardes Tillæg i Ronninge, som han tilkjøbte sig. Han anlagde Lysthaven ved Gaarden, og lod grave 4 Fiskedamme i den, da den tilforn var saa sild, at en Deel af den om Vinteren stod under Vand. Han holdt stedse en lidet Lysthagt i Sæn med Roer samt Seil og Flag til, paa hvilken han undertiden fornøiebe gode Venner, der besøgte ham. Han døde paa R. Søegaard Anno 1770, 76 Aar gl. Hans Liig staer i den aabne Begravelse over Jorden i Ronninge Kirkes Kapel, som tilforn kaldtes Frisernes Begravelse, men som dennes Børn siden, da Ronningesøegaard ved offentlig Auction 1787 blev solgt, reserverede sig til en egen Begravelse for Familien. Justitsraad Rasch var 2 Gange gift, og var i begge sine Egteskaber Far til 18 Børn. Han var først gift med en Ifr. Anna Kathrine Holmer, en Datter af Borgemester Hans Pedersen Holmer i Nyborg, ved hvem han havde 10 Børn; men af hvilke de 4 havde spæde, de andre ere følgende:

- 1) Hans Rasch, aflediget Premierlieutenant, døde ugift paa Ronningesøegaard den 14 August 1796, i sit Alders 75 Aar.
- 2) Hans Holmer Rasch, havde været Student, og blev siden Forvalter ved et Kobberværk. Han var gift; men uden Børn. Han døde først førend tornævnte hans Broder i Kjøbenhavn.
- 3) Frederiche Amalia Rasch, var gift med Toldinspektør, Kammeraad Christian Bruun i Nyborg, men havde ingen Børn, hun døde 1812, 82 Aar gl.
- 4) Frederich Rasch, døde i Sørse som Student og Sekretair hos Overhofmester Greve Reuss. Han var en særlig vacker og haabefuld ung Mand.
- 5) Niels Rasch, druknebæ 1752, 19 Aar gl., i Sæn ved Gaarden, ved det at en Hest, som han vilde vande, gik for langt ud i Sæn med ham.
- 6) Peder Rasch, omkom i sit 22 Aar 1754 paa Birkinde Mark i stærkt Snefog, da han til Juuleheitiden vilde gaae hjem til sine Forældre fra Odense, hvor han var i den latiniske Skoles Mesterlektie. Alle disse Børn var fødte, først Justitsraad Rasch fik Ronningesøegaard.

Anno 1742 den 18 April givtede han sig anden Gang med Ifr. Mette Sophia fød Munch fra Bisshopstorup, efterat han var blevet Eier af R. Søegaard. Hans Børn af dette Egteskab ere følgende:

1) Andreas Rasch, født 1742, døde 1743.

2) Anna Cathrine Rasch, født den 4 Februar 1744; om hende mere
siden.

3) Hedevig Rebekke Rasch, født 1745, blev den 21 Mai 1764
givet med Major Christian Carl Pflueg i Kjøbenhavn, hvor hun døde af Vor-
nekopper 1786, den 26 Januari. Han døde også samme steds 1815, 80
Aar gl. De havde 2 Døtre sammen, som begge blev vel forsørgeede.

4) Christiane Charlotte Rasch, fød og død 1746.

5) Benedicte Lovise Rasch, født 1747, blev 1767 den 20 April
givet med Søkapitain Frederik Ernst Horst i Kjøbenhavn, hvor hun efter faa
Aars Forleb døde uden Born.

6) Ulrika Cathrine Rasch, født 1749, blev den 13 October 1774
givet med den Gang værende Herredsfoged, siden Vicelandshommer i Tyen, og
Kancellieraad Johan Jacob Mylius, da boende i Odense; men blev derefter
Eier af Rattrup i Sjælland, hvor han døde den 24 August 1803. Hun eler
endnu bemeldte Gaard. I deres Egteskab havde de 5 Born sammen, af
hvilke 2 Sønner, som foran ved Ronninge Kirke ere anførte, døde i deres Op-
væxt. De endnu levende ere:

a) Johan Caspar Mylius, Ejer af Bjørnholm i Jylland, gift den
4 Mai 1815 med Frøken Wilhelmine Christiane Ulrike Holstein Rathlou fra Hol-
stenborg i Sjælland, de have flere Born sammen.

b) Wolfreit Christopher Mylius, Major og Eier af Estruplund i
Jylland, er ugift.

c) Sophia Charlotte Mylius, gift den 9 Juni 1815 med Kam-
merjunker, Forst- og Jagtjunker samt Premierlieutenant i Garden til Gods, Hans
Peter de Linde Fribenreich i Kjøbenhavn, og har Born.

7) Wolrath August Rasch, født 1750, var Premierlieutenant i det
Norske Livregiment i Kjøbenhavn, druknede den 16 Januari 1781 i R. Sø-
gaards Sø, ved at løbe paa Skoiter, hans Familie, især hans gl. Moder,
som stod i Begreb med at overlade ham Gaarden, til største Hjertesorg. Han
var yndet af Alle som kjendte ham; med ham udbode Slægten Rasch af denne
Familie paa Mandssiden.

8) Et Tvillingbarn med næstførige; men bøfødt.

13.

Justitsraadinde Mette Sophia Rasch, født Munch; hun var født i Bisshopstorup, eller som Byen i daglig Tale kaldes Bistorup, hvilken By hendes Forældre eiede og selv beboede een af dens Gaarde, paa hvilken hun først saae Verdens Lys den 18 Septbr. Anno 1700. Hendes Fader var Regimentsstriver Andreas Munch, som døde i bemande Bistorup 1714, i sin Alders 61 Aar ¹⁾. Hendes Moder hedte Hedevig Langhaar, som døde paa R. Søgaard 1750, i en hsi Alder; men denne Hedevig Langhaar var Regimentsstriver Munchs anden Kone; thi han havde tilforn været gift med en Ifr. Barbara Scheffers, som døde i Barselseng i Bisshopstorup Anno 1692, 36 Aar gl. Hornævnte Mette Sophia Munch indgik den 18 April 1742 ægteskab med Justitsraad Johan Caspar Rasch til Ronningesøgaard, og tilbragte ham Bisshopstorup, foruden nogle andre Gaarde. Gaardene forbleve ved Ronningesøgaard; men Bisshopstorup blev solgt til hans Broder Professor Peder Rasch. De Børn, som de havde tilsammen i deres ægteskab, ere nylig anførte. Hun var en særdeles fornuftig Kone, og bestyrede verfor ogsaa Gaard og Gods for og efter Mandens Død med megen Klogskab. Hun forbedrede meget Godset, især ved det Magelæg med Gaarden, som hun ved den af hende foranstaltede Ronninge Byes Udstiftning i Aaret 1785, gjorde til hendes gl. Gaardes Bedste i Ronninge, da disse derved fik mere Jord og Hækorn, som foran er anført. Hos vedgaarden forbedrede hun ogsaa, i det hun til samme Tid fik de 16 Ldr. fri Hækorn, som stedse hidtil havde lagt paa Ronninge Byes Marker, Ager om Ager med Bondernes, saa nær indtil Gaarden som muligt, hvorved Gaarden nu fik ordentlige Lokker og Aksdrift. Efter fornævnte Udstiftning løb hun strax den saakaldte Maegaard udslutte fra Ronninge By og af ny opbygge. Mandsforretninger vare hende ligesom egne, uden verfor at efterlade, eller ringeagte de quindelige som Hunsmoder. Hun var selv tilstæde og saae til ved ethvert Arbeide i Skov og Mark. Hun var ikke kjælen for Winterens Frost og Kulde; hun udviste selv de Eræer i Skoven, der skulle fældes, og var jævnlig

¹⁾ Schjellerup Kirkebog.

tilstede naar Skovningens Peete. Hun var ofte hele Timer nærværende; naar der blev hugget Gjerdsel. Hun kom ofte i Marken ved Høstet og Kornhøst; men hun efterlod derfor ikke at see til paa Malkepletten, i Melkestuen o. s. v. Ved Dødsfald paa Godset forrettede hun selv personlig Skifret, og hun havde en egen Gave til at faae Arvingerne forenede. Hun førte selv det forefaldne til Protokolls, undtagen naar hun undertiden tog en gl. Skoleholder i Ellings med sig for at skrive; thi hun holdt kun i hendes sidste leveaar en Forvalter. Selv forstod hun og selv havde hun Kraft til at sætte Tingene i Gang, saa at hun faa Mænd skulde gjøre det bedre. Hun havde ogsaa noget Mandigt i sic Væsen og Adfærd, og var af Person hei og far. Hun gav Ronninge Kirke i Aaret 1783 lutter nye Stolestader, lufte og med Laase for Dorene, og i 1784 lod hun hele Kirken indvendig male, samme Gang lod hun ogsaa Kirkegulvet legge om med nye Muursteen; men Choret med hvide stirkantede Gliser. Hun forærede en rigelig solvbeslagten Alterbog til Kirken. Hun oprettede en Stiftelse i Sognet af 600 Rdlr. til 6 Fattige af Godset, hvorom mere længer ned. Denne Stiftelse kom vel ikke i Stand i hendes levende live; men Concept til den fandtes efter hendes Død, hvilken Arvingerne respekterede og satte i Kraft. Hun døde af en Rørelse paa R. Søgaard den 31 Mai Anno 1787, 78 Aar gl. og blev den 14 Juni næstefter hensat hos hendes afdøde Mand i Ronninge Kirke.